

31/1990. (III. 25.) OGY határozat

az Országgyűlés Házsabályainak módosításáról és egységes szövegéről szóló 8/1989. (VI. 8.) OGY határozat módosításáról

1. § Az Országgyűlés Házsabálya (a továbbiakban: Házsabály) 1. §-ának helyébe a következő rendelkezés lép:

„1. § Az újonnan megválasztott Országgyűlést a köztársasági elnök a választást követő egy hónapon belüli időpontra hívja össze [Alkotmány (a továbbiakban: A.) 22. § (2) bek.]”

2. § A Házsabály 2. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„2. § (1) A megválasztott képviselők megbízólevelüket az Országgyűlés alakuló ülését megelőzően a köztársasági elnöknel nyújtják be.

(2) Az időközi választás során megválasztott képviselő a megbízólevelét a megválasztásától számított harminc napon belül az Országgyűlés elnökénél nyújtja be.”

3. § A Házsabály 3. §-ának helyébe a következő rendelkezés lép:

„3. § Az Országgyűlés alakuló ülését a köztársasági elnök nyitja meg, jelentést tesz a megbízólevelek átvételéről, és felkéri a legidősebb képviselőt a korelnöki teendők ellátására.”

4. § A Házsabály 4. §-ának helyébe a következő rendelkezés lép:

„4. § Az Országgyűlés tisztségviselőinek megválasztásáig az alakuló ülést a korelnök vezeti; a négy legfiatalabb képviselő mint korjegyző a jegyzői teendőket látja el.”

5. § A Házsabály 5. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„5. § (1) Az ülés megnyitása után a korelnök és a korjegyzők - mint mandátumvizsgáló bizottság - a választási jegyzőkönyvek alapján megvizsgálják a képviselők megbízólevelét.

(2) A korelnök és a korjegyzők megbízólevelét az elsőknek igazolt öt képviselőből álló bizottság vizsgálja meg.

(3) A mandátumvizsgálatot végző bizottságok jelentése alapján az Országgyűlés határoz a mandátumvizsgálat eredménye tárgyában.

(4) Az időközi választás során megválasztott, valamint a területi, illetőleg az országos listán üresedés miatt az érintett párt által kijelölt képviselő megbízólevelét az Országgyűlés mentelmi és összeférhetlenségi ügyekkel foglalkozó bizottsága vizsgálja meg. Az Országgyűlés elnöke a bizottság javaslatát az Országgyűlés legközelebbi ülésén ismerteti, és az Országgyűlés ennek alapján határoz.

(5) A képviselők a mandátumok megvizsgálását követően ünnepélyes esküt tesznek, és aláírják az eskü szövegét.”

6. § A Házsabály 6. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„6. § (1) Az Országgyűlés az Országgyűlésben képviselettel rendelkező pártok képviselőcsoportjai vezetőinek, továbbá a pártokhoz nem tartozó képviselők megbízottjának javaslata alapján titkos szavazással megválasztja az Országgyűlés elnökét, alelnökeit és a jegyzőket. Az alelnökök és a jegyzők számáról az Országgyűlés dönt.

(2) A tisztségviselők megválasztásuk után működésüket azonnal megkezdik.”

7. § A Házsabály 8. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„8. § (1) Az Országgyűlés megalakulása után meghatározza ülésezésének rendjét, állandó bizottságait, és az Országgyűlésben képviselettel rendelkező pártok képviselőcsoportjai vezetőinek, továbbá a pártokhoz nem tartozó képviselők megbízottjának javaslata alapján megválasztja az állandó bizottságok tagjait. Kötelező létrehozni a törvényelőkészítéssel, a költségvetéssel, a honvédelemmel, a mentelmi és összeférhetlenségi ügyekkel foglalkozó bizottságokat.

(2) Megalakulását követően az állandó bizottság tagjai sorából elnököt és alelnököt választ.”

8. § A Házsabály 9. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„9. § (1) Az Országgyűlés az Alkotmányban, illetőleg külön törvényekben megállapított szabályok szerint választja meg a Minisztertanács tagjait, az Alkotmánybíróság tagjait, az állampolgári jogok országgyűlési biztosát, az Állami Számvevőszék elnökét és elnökhelyetteseit, a Magyar Nemzeti Bank elnökét, a Legfelsőbb Bíróság elnökét, a legfőbb ügyészt, az Állami Vagyonügynökség igazgatótanácsának tagjait és ügyvezető igazgatóját.

(2) A választás titkos szavazással történik. Nem vonatkozik ez arra az esetre, amikor az Országgyűlés a Minisztertanács megválasztásáról, továbbá programjának elfogadásáról egyszerre határoz [A. 33. § (3) bek.].

(3) A személyi javaslat előterjesztése előtt a jelöltet - a Minisztertanács elnöke tisztségére jelölt személy kivételével - az illetékes állandó bizottság meghallgatja és véleményezi.”

9. § A Házsabály 10. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„10. § Megválasztásuk után a köztársasági elnök, a Minisztertanács tagjai, az Alkotmánybíróság tagjai, az állampolgári jogok országgyűlési biztosja, az Állami Számvevőszék elnöke és elnökhelyettesei, a Magyar Nemzeti

Bank elnöke, a Legfelsőbb Bíróság elnöke, a legfőbb ügyész, az Állami Vagyonügynökség igazgatótanácsának tagjai és ügyvezető igazgatója az Országgyűlés előtt ünnepélyes esküt tesznek, és aláírják az eskü szövegét.”

10. § A Hárszabály 12. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az országgyűlési képviselők tevékenységüket a köz érdekében végzik. [A. 20. § (2) bek.]”

11. § A Hárszabály 14. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A képviselők működésük körében a hatáskörrel rendelkező állami szerveknek javaslatot tehetnek, amelyeket azok kötelesek megvizsgálni, s az eredményéről a képviselőt 30 napon belül tájékoztatni.”

12. § A Hárszabály 16. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„16. § (1) Az Országgyűlésben képvisellel rendelkező pártok képviselői, továbbá a pártokhoz nem tartozó képviselők országgyűlési tevékenységük összehangolására állandó képviselőcsoportot (frakciót) hozhatnak létre.

(2) Állandó képviselőcsoportot legalább tíz képviselő alakíthat.

(3) A képviselők az Országgyűlésen belül törvényjavaslatok kezdeményezésére és más, a képviselői tevékenységgel összefüggő célra egyéb csoportokat is létrehozhatnak.

(4) A képviselőcsoportok megalakítását, elnevezését, a csoport elnökének és tagjainak nevét írásban be kell jelenteni az Országgyűlés elnökének.”

13. § A Hárszabály 17. §-a (2) bekezdésének *a), b), e)* és *i)* pontja helyébe a következő rendelkezések lépnek:

(Az Országgyűlés elnökének feladatai különösen)

„*a)* összehívja az Országgyűlés ülészeit és üléseit,

b) elnököl az Országgyűlés tanácskozásain, összehívja és vezeti a bizottsági elnökök és az állandó képviselőcsoportok vezetőinek tanácskozásait,”

„*e)* javaslatot tesz az ülés tárgysorozatára, a tárgyalás módjára”

„*i)* kapcsolatot tart a képviselőcsoportokkal.”

14. § A Hárszabály 20. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A hatóságok, hivatalok és intézmények vezetői, valamint az állampolgárok kötelesek az országgyűlési bizottságok által kívánt adatokat rendelkezésükre bocsátani, illetőleg előttük vallomást tenni, felvilágosítást adni, nyilatkozatot tenni.”

15. § A Hárszabály 21. §-ának (2) és (4)-(6) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(2) Az Országgyűlés állandó bizottságai legalább 15 tagból állnak.”

„(4) Az állandó bizottságok saját kezdeményezésükre mindazokkal a kérdésekkel foglalkozhatnak, amelyeket az állami és társadalmi élet adott területén alapvető jelentőségűnek tartanak, és javaslataikkal közvetlenül fordulhatnak az Országgyűléshez, a köztársasági elnökhöz, a Minisztertanácshoz, az állampolgári jogok országgyűlési biztosához, az Állami Számvevőszékhez, a Magyar Nemzeti Bankhoz, a legfőbb ügyészhez és az Állami Vagyonügynökség ügyvezető igazgatójához; a külön törvényben foglaltak szerint indítvánnyal fordulhatnak az Alkotmánybírósághoz; javaslataikkal a hatáskörrel rendelkező miniszterhez, illetőleg országos hatáskörű szerv vezetőjéhez is fordulhatnak. A bizottságok javaslataival az érintett állami szervek kötelesek érdemben foglalkozni, s annak eredményéről a bizottságokat tájékoztatni; a bizottságok kezdeményezései nem korlátozhatják az állami szervek hatáskörét és felelősségét.

(5) Az állandó bizottságok joga és kötelessége működési körükben a törvénytervezetek és javaslatok tárgyalásának előkészítése, valamint az Országgyűlés és az Országgyűlés elnöke által eléjük terjesztett tárgyalása.

(6) Az állandó bizottságok a Minisztertanács felkérésére véleményezik a minisztertanácsi döntések tervezetét.”

16. § A Hárszabály 22. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„22. § (1) A mentelmi és összeférhetlenségi ügyekkel foglalkozó bizottság feladata a mentelmi és összeférhetlenségi ügyek megvizsgálása és az országgyűlési tárgyalásra való előkészítése.

(2) Mentelmi és összeférhetlenségi ügyekben - az Alkotmány vonatkozó rendelkezéseinek az értelmezése céljából - a bizottság az Alkotmánybírósághoz fordulhat.”

17. § A Hárszabály 23. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az Országgyűlés meghatározott kérdés megvizsgálására, javaslat kidolgozására ideiglenes bizottságot, továbbá vizsgáló bizottságot választhat. Az ideiglenes bizottság elnöke, alelnöke és tagjainak legalább fele csak képviselő lehet. Az ideiglenes bizottság tagjainak jogai és kötelességei azonosak. A vizsgáló bizottság tagjai csak képviselők lehetnek.”

18. § A Hárszabály IV. fejezetének címe helyébe a következő cím lép:

„Az Országgyűlés ülészeit és ülései”

19. § A Hárszabály 25. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„25. § (1) Az Országgyűlés évenként legalább két ülészetet tart: minden év február elsejétől június tizenötödikéig, illetve szeptember elsejétől december tizenötödikéig. [A. 22. § (1) bek.]”

(2) Az Országgyűlés ülészakának és ezen belül az egyes üléseknek az összehívásáról az Országgyűlés elnöke gondoskodik. [A. 22. § (2) bek.]

(3) A köztársasági elnök, a Minisztertanács, vagy a képviselők egyötödének írásbeli kérelmére az Országgyűlést rendkívüli ülészakára vagy rendkívüli ülésre össze kell hívni. A kérelemben az összehívás indokát, továbbá a javasolt időpontot és napirendet meg kell jelölni. [A. 22. § (3) bek.] Az Országgyűlés elnökének lehetőleg a javasolt időpontra kell összehívni az Országgyűlést.

(4) A köztársasági elnök az Országgyűlés ülését egy ülészak alatt egy alkalommal - legfeljebb harminc napra - elnapolhatja. [A. 22. § (4) bek.]

(5) Az elnapolás tartama alatt az Országgyűlés elnöke a képviselők egyötödének írásbeli kérelmére - a kérelem kézhezvételétől számított nyolc napnál nem távolabbi időpontra - köteles az Országgyűlést összehívni. [A. 22. § (5) bek.]

20. § A Házaszabály 26. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„26. § Az Országgyűlés akkor határozatképes, ha a képviselőknek több, mint a fele jelen van. [A. 24. § (1) bek.]”

21. § A Házaszabály 27. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A köztársasági elnök, a Minisztertanács tagjai, az állampolgári jogok országgyűlési biztosa, az Állami Számvevőszék elnöke, a Magyar Nemzeti Bank elnöke, a legfőbb ügyész és az *Állami Vagyonügynökség ügyvezető igazgatója* részt vesz, az Alkotmánybíróság elnöke és a Legfelsőbb Bíróság elnöke részt vehet az Országgyűlés ülésein, és valamennyien felszólalhatnak.”

22. § A Házaszabály 28. §-ának (1)-(4) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(1) Az Országgyűlés elé javaslatokat terjeszthet a köztársasági elnök, a Minisztertanács, az állampolgári jogok országgyűlési biztosa, az Állami Számvevőszék elnöke, a Magyar Nemzeti Bank elnöke, a legfőbb ügyész, az Állami Vagyonügynökség ügyvezető igazgatója, minden országgyűlési bizottság és bármely képviselő. A bizottságok, valamint a képviselők javaslatai (törvény kezdeményezése, javaslat valamely kérdés napirendre tűzésére stb.) önálló indítványok.

(2) A javaslatokat, az önálló indítványokat indokolással együtt írásban legalább 30 nappal az ülés előtt az Országgyűlés elnökénél kell benyújtani. Sürgős tárgyalás esetén (31. §) javaslatot a sürgősség kérésével egyidejűleg kell benyújtani.

(3) Az Országgyűlés a köztársasági elnök, a Minisztertanács, az állampolgári jogok országgyűlési biztosa, az Állami Számvevőszék elnöke, a Magyar Nemzeti Bank elnöke, az Állami Vagyonügynökség ügyvezető igazgatója, valamint minden országgyűlési bizottság javaslatát napirendre tűzi.

(4) A képviselő önálló indítványt indokolt esetben legkésőbb az ülés előtt 8 nappal is benyújthat az Országgyűlés elnökének.”

23. § A Házaszabály 29. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„29. § (1) Az ülés kezdetén az elnök közli az Országgyűléssel a benyújtott törvényjavaslatokat, indítványokat, interpellációkat, kérdéseket és az ülés egyéb tárgyalási anyagait.

(2) Az Országgyűlés ülésének tárgysorozatát az elnök javaslatára az Országgyűlés állapítja meg.

(3) A benyújtott javaslatokat, önálló indítványokat legalább huszonegy nappal az ülés előtt írásban meg kell küldeni a képviselőknek, sürgős tárgyalás esetén (31. §), illetőleg a 28. § (4) bekezdésében meghatározott esetben legkésőbb az *ülés* kezdetéig kell a képviselőkhez eljuttatni a benyújtott javaslatokat, önálló indítványokat.

(4) Az ülésnapok időpontját, napirendjét az Országgyűlés ülésenként határozza meg.”

24. § A Házaszabály 30. §-ának (1)-(2) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(1) A tárgyalásra kerülő javaslatokat az Országgyűlés elnöke kiadja a hatáskörrel rendelkező bizottságnak (bizottságoknak).

(2) A tárgyalásra kerülő javaslatokról - működési körét érintően - saját kezdeményezésre vagy a hatáskörrel rendelkező bizottság felkérésére bármelyik bizottság véleményt nyilváníthat.”

25. § A Házaszabály 31. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„31. § (1) A köztársasági elnök, a Minisztertanács, az állampolgári jogok országgyűlési biztosa, az Állami Számvevőszék elnöke, a Magyar Nemzeti Bank elnöke, a legfőbb ügyész, az Állami Vagyonügynökség ügyvezető igazgatója, valamint minden országgyűlési bizottság fontos államéletről kérheti a javaslat sürgős tárgyalását. Önálló képviselői indítvány esetén ötven képviselő írásban kérheti a sürgős tárgyalást. Az Országgyűlés e tárgyban vita nélkül határoz.

(2) Sürgős tárgyalás esetén a javaslatot a következő ülésnap napirendjére kell tűzni, és folyamatosan le kell tárgyalni.”

26. § A Házaszabály 36. §-ának (1) és (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(1) Az Országgyűlés dönt a Kormány programjáról [A. 19. § (3) bek. e) pont]. A Kormány programját a Minisztertanács elnöke terjeszti az Országgyűlés elé.”

„(5) A Minisztertanács tagjai tevékenységükről kötelesek beszámolni az Országgyűlésnek. [A 39. § (2) bek.] A beszámolókat ki kell adni a hatáskörrel rendelkező állandó bizottságoknak.”

27. § A Házaszabály 37. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az indítvány feletti vitát és szavazást legkorábban a beterjesztéstől számított három nap után, legkésőbb a beterjesztéstől számított nyolc napon belül kell megtartani. [A. 39/A. § (2) bek.]”

28. § A Házaszabály 38. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az Országgyűlés a bizalom megvonásától számított negyven napon belül határoz az új Minisztertanács megválasztása felől [A. 39/B. § (2) bek.]”

29. § A Házaszabály 39. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„39. § Az állampolgári jogok országgyűlési biztosa, az Állami Számvevőszék elnöke, a Magyar Nemzeti Bank elnöke, a legfőbb ügyész és az Állami Vagyonyügynökség ügyvezető igazgatója köteles az Országgyűlésnek működéséről rendszeresen beszámolni. Ezeket a beszámolókat ki kell adni a hatáskörrel rendelkező bizottságnak.”

30. § A Házaszabály 40. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„40. § Az Országgyűlés a 36. és 39. §-ban említett beszámoló vitája alapján - a hatáskörrel rendelkező bizottság javaslatára - értékelést tartalmazó, illetőleg feladatot megállapító határozatot hoz.”

31. § A Házaszabály 42. §-ának (2)-(3) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(2) Az általános vita a törvényjavaslat egészének, indokolásának és a hatáskörrel rendelkező bizottság jelentésének megvitatásából áll. A részletes vita a törvényjavaslat egyes részei, ezen belül a módosításokkal érintett szakaszok feletti vitából áll.

(3) A tárgyalás módjáról az Országgyűlés az Országgyűlés elnökének, az előterjesztőnek vagy a hatáskörrel rendelkező bizottságnak a javaslata alapján dönt. Módosító javaslat esetén kétolvasásos tárgyalást kell tartani.”

32. § A Házaszabály 43. §-ának (1)-(4) és (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(1) A képviselő a törvényjavaslat módosítására vonatkozó javaslatát írásban - indokolással ellátva - az Országgyűlés elnökéhez nyújtja be, aki azt véleményezésre kiadja a hatáskörrel rendelkező bizottságnak. Javaslata megvitatásán, a bizottság ülésén a képviselőnek részt kell vennie.

(2) Az általános vitában a képviselő az Országgyűlés ülésén is nyújthat be módosító javaslatot. A módosító javaslatot az elnök véleményezésre kiadja a hatáskörrel rendelkező bizottságnak. A bizottság ülésére a képviselőt és a törvényjavaslat beterjesztőjét meg kell hívni. Az elnök a bizottság ülésének, s a bizottság által kezdeményezett és kiosztott módosító javaslatoknak a képviselők által történő tanulmányozásának idejére az Országgyűlés ülését felfüggeszti.

(3) A részletes vitában csak a korábban benyújtott módosító javaslatokhoz kapcsolódóan lehet módosító javaslatot beterjeszteni. Ilyen módosító javaslat esetén a hatáskörrel rendelkező bizottság elnökének javaslatára az Országgyűlés dönt arról, hogy kiadja-e a javaslatot a hatáskörrel rendelkező bizottságnak véleményezésre.

(4) Ha a bizottság vagy a képviselő módosító javaslatának az állami költségvetésre jelentős kihatása van, a javaslatot véleményezésre a költségvetési ügyekkel foglalkozó bizottságnak is ki kell adni.”

„(7) Ha a képviselő a módosító javaslatát megváltoztatja, az elnök azt újabb javaslatként véleményezésre kiadja a hatáskörrel rendelkező bizottságnak.”

33. § A Házaszabály 44. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A Minisztertanács tagjai, valamint az előkészítésben részt vevő bizottságok elnökei (alelnökei) és előadói a határozathozatal előtt bármikor felszólalhatnak.”

34. § A Házaszabály 46. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„46. § Az elnök rendre utasíthatja azt, aki az Országgyűléshez méltatlan magatartást tanúsít. A rendreutasított felszólalótól a szót megvonhatja, és szükség esetén javaslatot tehet az Országgyűlésnek az ülésnapról történő kizárására. E javaslat felett az Országgyűlés vita nélkül határoz.”

35. § A Házaszabály 48. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az Országgyűlés - a 6. § (1) bekezdésében, a 8. §-ban és a 9. §-ban foglalt kivételekkel - minden más kérdésben nyílt szavazással határoz. Bármelyik képviselő indítványozhatja mind titkos, mind név szerinti szavazás tartását. E tárgyban az Országgyűlés vita nélkül határoz. Név szerinti szavazást kell elrendelni legalább 30 képviselő írásbeli indítványára.”

36. § A Házaszabály 49. §-ának (1)-(2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az Országgyűlés határozatait a jelen lévő képviselők több mint felének szavazatával hozza. [A. 24. § (2) bek.]

(2) Az Alkotmány megváltoztatásához, az Alkotmányban meghatározott egyes döntések meghozatalához, továbbá az alkotmányerejű törvények megalkotásához az országgyűlési képviselők kétharmadának „igen” szavazata szükséges. [A. 24. § (3) bek.]”

37. § A Házaszabály 51. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A szó szerinti jegyzőkönyvet az ülést követő huszonegy napon belül kinyomtatva ki kell adni az országgyűlési képviselőknek, a köztársasági elnöknek, a Minisztertanács tagjainak, az Alkotmánybíróság elnökének, az állampolgári jogok országgyűlési biztosának, az Állami Számvevőszék elnökének, a Magyar Nemzeti Bank elnökének, a Legfelsőbb Bíróság elnökének, a legfőbb ügyésznek, és az Állami Vagyonügynökség ügyvezető igazgatójának.”

38. § A Házaszabály 53. §-ának helyébe a következő rendelkezés lép:

„53. § (1) Az Országgyűlés ülései nyilvánosak. A köztársasági elnök, a Minisztertanács, továbbá bármely képviselő kérelmére az Országgyűlés a képviselők kétharmadának szavazatával zárt ülés tartását is elhatározhatja. [A. 23. §]

(2) Nem lehet zárt ülést elrendelni a határozathozatal idejére, ha a napirend tárgyalása nyilvános ülésen történt.

(3) A zárt ülésről készült jegyzőkönyvet az Országgyűlés elnöke titkos iratként kezeli.”

39. § A Házaszabály 55. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„55. § (1) Az Országgyűlés által elfogadott törvényt az Országgyűlés elnöke aláírja, majd megküldi a köztársasági elnöknek. [A. 25. § (3) bek.]

(2) Az Országgyűlés felhatalmazhatja elnökét, hogy a köztársasági elnöktől a törvény sürgős kihirdetését kérje.

(3) Ha a köztársasági elnök a kihirdetésre megküldött törvényt aláírás előtt megfontolás végett visszaküldi, azt az Országgyűlés a legközelebbi ülésének napirendjére tüzi.”

40. § A Házaszabály 57. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az Országgyűlés tagjai a Minisztertanácshoz, a Minisztertanács bármely tagjához és a legfőbb ügyészhez interpellációt intézhetnek, a feladatkörükbe tartozó minden ügyben. [A. 27. §]”

41. § A Házaszabály 59. §-ának (1), (3) és (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(1) Minden interpellációra az Országgyűlés ülésén kell választ adni, vagy az interpelláció elmondása után, vagy az ülés más ülésnapján.”

„(3) Az interpelláció kérésére az Országgyűlés kimondhatja az interpelláció sürgősségét; ebben az esetben az interpellált még azon az ülésnapon, vagy az ülés következő ülésnapján köteles választ adni.”

„(5) Ha az Országgyűlés a választ nem fogadta el, az interpellációt a hatáskörrel rendelkező bizottságnak (bizottságoknak) vagy erre a célra létrehozott bizottságnak kell kiadni. Az interpelláció tárgyalását az Országgyűlés a bizottsági jelentés alapján legkésőbb a következő ülésén napirendre tüzi.”

42. § A Házaszabály 60. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„60. § (1) Az Országgyűlés tagjai a köztársasági elnökhöz, az állampolgári jogok országgyűlési biztosához, az Állami Számvevőszék elnökéhez, a Magyar Nemzeti Bank elnökéhez, valamint az 57. § (1) bekezdésében meghatározott szervekhez és tisztségviselőkhez kérdést intézhetnek a feladatkörükbe tartozó minden ügyben. [A. 27. §]

(2) A kérdést írásban az ülés tárgysorozatának megállapításáig az Országgyűlés elnökénél kell benyújtani. Az elnök a benyújtott kérdést az első ülésnap elején az Országgyűlésnek bejelenti.

(3) A kérdező a folyó ülésen köteles felvilágosítást adni. A képviselő viszontválaszra nem jogosult, az Országgyűlés az adott felvilágosítás felett nem szavaz.”

43. § A Házaszabály 61. §-ának (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) A bizottságok munkáját a bizottság elnöke vezeti, összefoglalja és szavazásra bocsátja a képviselők javaslatait, és kimondja a bizottság határozatát. A tanácskozás jegyzőkönyvét aláírja. Az elnököt akadályoztatása esetén az alelnök helyettesíti.”

44. § A Házaszabály 62. §-ának (3)-(4) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(3) A törvényjavaslat tárgyalását a tárgy szerint hatáskörrel rendelkező bizottság, valamint a törvényelőkészítési ügyekkel foglalkozó bizottság készíti elő, illetőleg véleményezi.

(4) Az állami költségvetésről és végrehajtásáról szóló törvényjavaslatot minden bizottság külön véleményezi. A bizottságok véleményét a költségvetési ügyekkel foglalkozó bizottság foglalja össze és terjeszti az Országgyűlés elé.”

45. § A Házaszabály 63. §-ának (1)-(2) és (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(1) Az állandó bizottságok ülésén a köztársasági elnök, a Minisztertanács hatáskörrel rendelkező tagja, az Alkotmánybíróság elnöke, az állampolgári jogok országgyűlési biztosja, az Állami Számvevőszék elnöke, a Magyar Nemzeti Bank elnöke, a Legfelsőbb Bíróság elnöke, a legfőbb ügyész és az Állami Vagyonügynökség ügyvezető igazgatója tanácskozási joggal részt vehet, és az ülés összehívásával egyidejűleg értesítést kap az ülés idejéről és napirendjéről. Erről az Országgyűlés elnökét is értesíteni kell.

(2) A bizottság kívánságára a Minisztertanács tárgy szerint érintett tagja a bizottság ülésén megjelenni, és a szükséges felvilágosítást megadni köteles.”

„(4) Az államtitok védelme érdekében az Országgyűlés elnöke, a Minisztertanács tagjai, vagy a bizottság elnökének javaslatára a bizottság zárt ülést tart. A bizottság bármely tagja is javasolhatja a zárt ülés tartását. A bizottság zárt ülésén a bizottság tagjai és a meghívott előadók vehetnek részt. A zárt ülésre benyújtott előterjesztést és az ülésről készült jegyzőkönyvet titkos iratként, az elhangzottakat pedig belső tájékoztatásként kell kezelni.”

46. § A Hárszabály 64. §-ának (1) és (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(1) Az Országgyűlés elnöke a mentelmi jog felfüggesztése iránti megkereséseket, a mentelmi jog megsértésére vonatkozó, valamint az összeférhetlenségi bejelentéseket haladéktalanul köteles áttenni a mentelmi és összeférhetlenségi ügyekkel foglalkozó bizottsághoz. Ezt az Országgyűlés legközelebbi ülésén be kell jelenteni.”

„(4) A mentelmi és összeférhetlenségi ügyekkel foglalkozó bizottság zárt ülésen tárgyal.”

47. § A Hárszabály mellékletének helyébe a következő *melléklet* lép:

„Melléklet az Országgyűlés Hárszabályai 5. §-a (5) bekezdéséhez és 10. §-ához

ESKÜSZÖVEG

Én esküszöm, hogy hazámhoz: a Magyar Köztársasághoz, annak népéhez hű leszek; az Alkotmányt és az alkotmányos jogszabályokat megtartom; az állami és szolgálati titkot megőrzöm; megbízatásomhoz híven, lelkiismeretesen járok el, és minden igyekezettel azon leszek, hogy a Magyar Köztársaság fejlődését előmozdítsam.

Budapest, 19..... évi hó
napján

.....
aláírás”

48. § (1) Ez az országgyűlési határozat az országgyűlési képviselők általános választása után összetülő új Országgyűlés alakuló ülésének napján lép hatályba. Ezzel egyidejűleg hatályát veszti az Országgyűlés Hárszabályainak módosításáról és egységes szövegéről szóló 8/1989. (VI. 8.) OGY határozat 7. §-a, a 11. §-ának (1) bekezdése, a 13. §-ának (3) bekezdése, a 14. § (1)-(2) bekezdése, a 15. §-a, a 21. §-a (1) bekezdése, a 24. §, a 27. § (3) bekezdése, a 34-35. §-a, az 52. §-a, a 65-71. §-a, valamint

- az Országgyűlés 1956. évi 2. határozata az Országgyűlés ügyrendjéről;
- az Országgyűlés 3/1963-67. határozata az Országgyűlés ügyrendje egyes szakaszainak módosításáról;
- az Országgyűlés 2/1967-71. határozata az Országgyűlés ügyrendje egyes szakaszainak módosításáról;
- az Országgyűlés 9/1967-71. határozata az Országgyűlés ügyrendje egyes szakaszainak módosításáról;
- az Országgyűlés 6/1971-75. határozata az Országgyűlés ügyrendjének módosításáról és egységes szövegéről;
- az Országgyűlés 9/1980-85. határozata az Országgyűlés ügyrendjéről szóló 6/1971-75. országgyűlési határozat kiegészítéséről;
- az Országgyűlés 9/1985-90. határozata az Országgyűlés ügyrendjének módosításáról és egységes szövegéről;
- az Országgyűlés 1/1989. (I. 24.) OGY határozata az Országgyűlés ügyrendjének módosításáról és egységes szövegéről;
- az Országgyűlés 2/1989. (III. 14.) OGY határozata az Országgyűlés ügyrendjének módosításáról és Hárszabályainak egységes szövegéről szóló 1/1989. (I. 24.) OGY határozat módosításáról és;
- az Országgyűlés 23/1989. (XI. 10.) OGY határozatának 2. pontja.

(2) Az Országgyűlés felhatalmazza az Országgyűlés elnökét, hogy a Hárszabály egységes szövegét a Magyar Közlönyben közzé tegye.

INDOKOLÁS

Az Országgyűlés Hárszabályának módosítását a következők indokolják:

Az Országgyűlés elmúlt ülészakain számos fontos törvényt alkotott meg, melyek közül külön kiemelkednek az úgynevezett „sarkalatos” törvények (pl. az Alkotmány módosításáról, az Alkotmánybíróságról vagy az országgyűlési képviselők választásáról szóló törvény).

E törvények rendelkezései mélyrehatóan, alapelemeiben változtatták meg a hatalmi struktúrát. Megvalósult a többpártrendszer, létrejöttek új alkotmányos intézmények, gyökeresen átalakult a választási rendszer.

E változásokat meg kell jeleníteni a Hárszabályban, és e módosítás során figyelemmel kell lenni arra is, hogy a hárszabályok alkalmasak legyenek az új Országgyűlés megalakulására, működésének megkezdésére. A módosítás azonban nem jelenti a Hárszabály eddigi struktúrájának megváltoztatását, az Országgyűlés szervezetének és működésének új alapokra helyezését.

Lényege az új alkotmányos intézmények hárszabályi megjelenítése és az új Országgyűlés megalakulásának lehetővé tétele, működésének biztosítása.

A tervezet e célkitűzések megvalósítása érdekében változtatja meg - kisebb-nagyobb mértékben - a jelenlegi Hárszabályt. A fő változások az alábbiak:

a) A sarkalatos törvényekkel összhangban kimaradnak a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságára, a Népköztársaság Elnöki Tanácsára, a Hazafias Népfront Országos Tanácsára, az Alkotmányjogi Tanácsra vonatkozó rendelkezések, és megjelennek az új alkotmányos intézmények (köztársasági elnök, Alkotmánybíróság stb.) [pl. 5-9. §], egyben utal a tervezet megválasztásukra, megalakításukra. A megválasztás módja általában titkos. Elterő a szabályozás abban az esetben, ha az Alkotmány 33. §-ának (3) bekezdése alapján a Minisztertanács megválasztásáról, továbbá programjának elfogadásáról az Országgyűlés egyszerre határoz. Itt elsősorban nem személyi kérdésről, hanem a Minisztertanács egészének és programjának elfogadásáról van szó, ezért a titkos szavazás nem indokolt (8. §).

b) Az Országgyűlés tisztségviselőinek, az állandó bizottságok tagjainak megválasztását - az Alkotmány szabályaival összhangban - a többpártrendszernek megfelelően szabályozza a tervezet (6. §, 7. §).

c) Az Alkotmány szabályozására figyelemmel a tervezet kialakítja az ülészak-ülés-ülésnap rendszerét, de ennek további szabályozásától - nem ismerve az új Országgyűlés elképzeléseit - eltekint. Ebből azonban szükségszerűen következik, hogy az Országgyűlésnek a megalakulását követően - az adott rendszer keretein belül - meg kell határoznia ülésezésének rendjét.

Ugyanakkor kell az Országgyűlésnek meghatároznia állandó bizottságait és megválasztani azok tagjait. A tervezet nem kívánja eldönteni, hogy az új Országgyűlés milyen bizottságokat milyen névvel állítson fel, de meghatározza azokat az ügyeket, amelyek már megalakuláskor olyan fontosak, hogy az ezekkel foglalkozó bizottságok felállítása nem tűr halasztást. (7. §, valamint számos §-ban az ülészak-ülés-ülésnap rendszerének átvezetése, pl. 13. §, 19. §, 22. §, 23. §, 34. §).

d) A tervezet nem tartalmazza a fővárosi, megyei képviselőcsoportok megalakításának kötelezettségét. Ennek indoka az, hogy a képviselők szerveződésének alapja nem a területi elv, hanem a pártokhoz való kötődés [a 12. §-ban a 16. § (1) bekezdése]. Ha a képviselők részéről ilyen igény merül fel, a területi alapon történő szerveződésnek sincs akadálya [12. §-ban a 16. § (3) bekezdése]. A tervezet meghatározza az állandó képviselőcsoportok legkisebb létszámát is, törekedve ezáltal az Országgyűlés atomizálódásának elkerülésére [12. §-ban a 16. § (2) bekezdés].

E fő változásokon kívül számos egyéb, az alkotmányos szabályozással összhangban lévő módosításra is sor kerül: így például a képviselő nem kötelezhető együttműködésre az állami és társadalmi szervekkel; a Legfelsőbb Bíróság elnöke nem köteles az Országgyűlésnek beszámolni, hatályon kívül helyezi a tervezet a képviselők költségterítésére és munkavégzése alóli felmentésükre vonatkozó szabályokat.